

Vymezení oprávněných cílových skupin

GG 3.3 OP LZZ Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce

Cílovou skupinou této oblasti podpory jsou osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Cílová skupina je rozdělena do dvou podskupin – Přímá intervence a Intervence po resocializaci.

I. Přímá intervence

Je zaměřena na osoby, které vyžadují zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání, ale jejich sociokulturní status jim umožňuje vstoupit do programů zaměstnanosti bez nutnosti nejdříve absolvovat programy sociální integrace.

- **Osoby do 25 let věku bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace** (včetně mladistvých do 18 let) – jedná se o osoby se základním nebo nedokončeným středoškolským vzděláním, případně absolventy praktických a speciálních škol.

Nejedná se o osoby, které se nadále připravují na výkon budoucího povolání studiem na SOU, SŠ, VOŠ, VŠ apod., anebo jsou již absolventy těchto škol. Na absolventy SOU, SŠ, VOŠ a VŠ, kteří nemohou nalézt uplatnění na trhu práce, se zaměřují výzvy v oblasti podpory 2.1 OP LZZ Posílení aktivních politik zaměstnanosti.

- **Fyzické osoby starší 50 let**
Jde o osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením nejen z důvodu svého věku, ale i nejméně další jednou skutečností (kumulace handicapů) jako je zejména nízké vzdělání, zdravotní postižení nebo omezení, odlišný sociokulturní původ, závislosti, dlouhodobá evidence (minimálně 6 měsíců) uchazeče o zaměstnání apod. Žadatel je povinen přesně specifikovat důvody sociálního vyloučení u skupiny, na kterou se chce zaměřit.
- **Etnické menšiny a osoby z jiného sociokulturního prostředí**
Za etnické menšiny se považují skupiny osob lišící se zejména svým jazykem, kulturním zázemím, náboženstvím apod., což je činí ohrožené sociálním vyloučením a znevýhodněním na trhu práce.

Do této cílové skupiny patří také romské etnikum, na které se v kontextu vyloučených lokalit zaměřuje primárně oblast podpory 3.2 OP LZZ, avšak projekty zaměřené na romskou menšinu lze předložit i v oblasti podpory 3.3 OP LZZ, jsou-li cíleny na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti zvolených osob.

- **Osoby se zdravotním postižením¹**
Jedná se o osoby, které jsou z důvodu svého zdravotního postižení nebo znevýhodnění ohroženy sociálním vyloučením. Obecně jde o postižení tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované.

Vzhledem k tomu, že skupina osob zdravotně postižených je vnitřně značně heterogenní, je nezbytné, aby žadatel konkrétně specifikoval, o jaké osoby se bude jednat (druh zdravotního postižení či znevýhodnění) a podle typu a stupně jejich postižení přizpůsobil také příslušné klíčové aktivity projektu. Důraz je přitom kladen na osoby s těžším

¹ Zejména ve vztahu k této cílové skupině, jedná se však o obecné pravidlo OP LZZ, upozorňujeme žadatele, že nesmí dojít ke kumulaci veřejných prostředků, tj. není např. možné čerpat mzdové příspěvky na zaměstnávání OZP současně z projektu a z dalších veřejných zdrojů (podle zákona o zaměstnanosti apod.).

stupněm zdravotního postižení anebo osoby, u kterých hrozí sociální vyloučení např. z důvodu kombinace handicapů. Důležité také je, aby byla jasně popsána realizace klíčových aktivit projektu ve vztahu k danému typu postižení.

Vymezení osob se zdravotním postižením se řídí ustanovením § 67 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Konkrétně se jedná o osoby:

- invalidní ve třetím stupni (osoby s těžším zdravotním postižením) na základě potvrzení nebo rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení;
- invalidní v prvním nebo druhém stupni na základě potvrzení nebo rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení;
- které byly orgánem sociálního zabezpečení posouzeny, že již nejsou invalidní, a to po dobu 12 měsíců ode dne tohoto posouzení;
- zdravotně znevýhodněné na základě rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce.

- **Osoby pečující o osobu blízkou**

Jedná se o osoby, které zpravidla dlouhodobě pečují o osobu blízkou z důvodu její snížené soběstačnosti (např. zdravotně, mentálně či kombinovaně postižené dítě, dospělý či senior).

Může jít také o osoby, které v době vstupu do projektu již o tuto osobu nepečují, ale z důvodu dlouhodobé péče o osobu blízkou jsou v současnosti ohroženi sociálním vyloučením a nemohou nalézt vhodné pracovní uplatnění. Vzhledem k charakteru cílové skupiny se může jednat také o současné či bývalé pěstouny.

Oprávněnou cílovou skupinou nejsou matky na mateřské nebo rodiče na rodičovské dovolené, kteří spadají do oblasti podpory 3.4 OP LZZ Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladování pracovního a rodinného života. O oprávněnou cílovou skupinu v oblasti podpory 3.3 OP LZZ by se jednalo pouze v případě, že by tyto osoby současně splňovaly znaky některé z dalších uvedených cílových skupin (např. rodiče s nízkým vzděláním, zdravotním omezením, závislí na návykových látkách, po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody apod.).

Za osobu blízkou se považují:

§ 116 zákona č. 40 / 1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů:

Příbuzný v řadě přímé, sourozenec, manžel a partner. Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní.

Nebo

§ 24 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění ve znění pozdějších předpisů:

Manželé, příbuzní v řadě přímé, děti vlastní nebo osvojené či převzaté do trvalé péče nahrazující péči rodičů, sourozenci, zeť, snacha a manžel rodiče, a to kteréhokoli z manželů.

- **Imigranti a azylanti**

Skupina přistěhovalců v ČR, která zahrnuje žadatele o azyl, uznané azylanty, cizince s uděleným vízem k pobytu nad 90 dnů, dlouhodobým nebo trvalým pobytem v ČR.

Jedná o cizince², kteří jsou skutečně sociálně vyloučeni anebo jim sociální vyloučení hrozí, a to nejen z důvodu odlišné státní příslušnosti, ale i z dalších možných příčin jako je věk, zdravotní postižení, závislosti, apod.

Na cizince, u kterých se přímé ohrožení sociální exkluzí nepředpokládá (jde zejména o osoby s dlouhodobým nebo trvalým pobytem na území ČR, které jsou jinak sociálně adaptovány) se v oblasti zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti vztahuje oblast podpory 2.1 OP LZZ Posílení aktivních politik zaměstnanosti.

- **Veteráni válečných konfliktů**

Fyzické osoby, které byly minimálně 1 měsíc nasazeny do válečných konfliktů, válečných misí apod. a které se po návratu domů dostaly do různých problémů – závislosti na návykových látkách, psychických problémů, rozpadů rodin, nezvládnutí finanční reality po výpadku vysokých příjmů, atd. – a jsou z těchto důvodů sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

II. Intervence po resocializaci

Pro specifické skupiny osob uvedené v podskupině Intervence po resocializaci bude tato oblast podpory úzce navazovat na výstupy oblasti podpory 3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb a 3.2 Podpora sociální integrace romských komunit, které zabezpečují sociální podmínky umožňující vstup do programů zaměstnanosti a následně plnohodnotný vstup na trh práce. Cílovou skupinou jsou tedy osoby, které bez předchozí resocializace není možné přímo zařadit do programů zaměstnanosti.

- **Osoby před propuštěním ze zařízení pro výkon trestu odnětí svobody**

Fyzické osoby, které se připravují na propuštění ze zařízení pro výkon trestu odnětí svobody (popř. nařízené ochranné ústavní léčby či zabezpečovací detence) a začlenění do společnosti a na trh práce. Nejedná se tedy o veškeré osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, nýbrž ty, u kterých existuje předpoklad brzkého opuštění věznice a návratu do společnosti a na trh práce. K ukončení trestu odnětí svobody by mělo dojít zejména v době realizace projektu.

- **Fyzické osoby po ukončení trestu odnětí svobody**

Jedná se o osoby, které již trest odnětí svobody ukončily, a je nutno s nimi dále pracovat, aby se úspěšně integrovaly na trh práce. Může se jednat také o osoby, které byly propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody podmíněně (institut parole).

Nejedná se o osoby, které byly pravomocně odsouzeny k trestu, jenž není spojen s nepodmíněným odnětím svobody (např. podmíněný trest odnětí svobody, alternativní tresty).

- **Osoby do 26 let věku vyrůstající bez rodin**

Jde o osoby, které vyrůstají nebo vyrůstaly v rozličných zařízeních náhradní rodinné péče jako jsou zejména dětské domovy a výchovné ústavy. Patří sem také osoby, které vyrůstaly v pěstounské péči, v SOS dětských vesničkách a dalších formách náhradní rodinné péče (Klokánek, domy na půl cesty apod.).

Do této cílové skupiny nepatří děti osvojené (adoptované), neboť osvojením vzniká vztah obdobný jako je tomu v případě biologického rodičovství.

² Cizinci, kteří jsou občany EU, a jejich rodinní příslušníci zaujímají v případě této výzvy stejné postavení jako občané ČR. Za cizince se v kontextu této výzvy tedy považují osoby z tzv. třetích zemí. Osoby z členských států EU mohou být do projektu zahrnuty, pokud splňují znaky některé jiné oprávněné cílové skupiny.

- **Osoby závislé na návykových látkách**

Patří sem osoby, které jsou nebo byly závislé na návykových látkách, ať už jde o alkohol nebo nealkoholovou toxikomanii (drogy v „užším smyslu“), a z tohoto důvodu jsou ohroženy sociálním vyloučením. Do této cílové skupiny nepatří osoby závislé na patologickém hráčství (gambleři).

Vzhledem ke specifickým a odlišným potřebám výše uvedených cílových skupin doporučujeme žadatelům, aby se zaměřili na jednoznačně vymezenou a homogenní cílovou skupinu. Nejasný či vágní popis cílové skupiny stejně tak jako zaměření se na více odlišných cílových skupin může být důvodem pro nižší ohodnocení projektu či jeho vyřazení v průběhu výběrového a hodnotícího procesu!

Za tímto účelem je povinností žadatele zpracovat jednoznačnou analýzu cílové skupiny, která je povinnou přílohou předkládaného projektu (viz níže)!

Analýza cílové skupiny a popis zkušeností s cílovou skupinou

Jedná se o povinnou přílohu projektové žádosti předkládané v rámci výzev zaměřených na grantové projekty v oblasti podpory 3.3 OP LZZ Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce. Povoleno je maximální rozsah analýzy je 10 stran textu A4, při jeho překročení nebude brán při hodnocení zřetel na informace uvedené na stranách převyšujících povolený rozsah.

Analýza cílové skupiny slouží k tomu, aby předkladatel projektu (žadatel a případný partner či partneři) prokázal dostatečnou znalost zvolené cílové skupiny a konkrétně doložil svoje zkušenosti s ní.

Upozorňujeme žadatele, že splnění formálního znaku všech výše uvedených cílových skupin nemusí být dostačující a vždy by se mělo jednat o osoby, které se nacházejí v situaci, která je činí sociálně vyloučenými nebo aktuálně ohroženými sociálním vyloučením. To doloží žadatel právě v analýze cílové skupiny.

Oblast podpory 3.3 OP LZZ nemá přímou vazbu na aktivity úřadů práce, proto se žadatel nesmí omezovat při kontaktování a zapojení osob do projektu na úřady práce, nýbrž musí v analýze cílové skupiny jednoznačně prokázat znalost zvolené cílové skupiny a schopnost kontaktovat ji a zapojit efektivně do projektu.

Analýza cílové skupiny nemá závazně stanovenou formu (pouze rozsah), měla by však obsahovat zejména následující informace:

- zdůvodnění volby dané cílové skupiny
- vymezení a specifika zvolené cílové skupiny
- popis a zdůvodnění sociálního vyloučení cílové skupiny
- specifika cílové skupiny s ohledem na region realizace projektu včetně kvantitativního vyjádření její velikosti
- způsob kontaktování a zapojení cílové skupiny do projektu
- volba a skladba klíčových aktivit s ohledem na cílovou skupinu
- přizpůsobení klíčových aktivit projektu situaci a stavu dané cílové skupiny
- způsob zajištění individuálního přístupu a zohlednění specifických potřeb cílové skupiny
- popis zkušeností žadatele se zvolenou cílovou skupinou
- popis zkušeností partnera / partnerů se zvolenou cílovou skupinou

Součástí analýzy cílové skupiny je čestné prohlášení žadatele, že veškeré uvedené údaje jsou pravdivé, což bude v případě potřeby schopen doložit!